

Yogun Bakim Hastasinda Agri Degerlendirmesi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yogun Bakim Hastasinda Agri Degerlendirmesi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33368>

Özet

Yoğun Bakım Hastasında Ağrı Değerlendirmesi, orijinal adı **Critical-Care Pain Observation Tool (CPOT)** olan ölçeğin Türkçe adaptasyonudur. Bu ölçek, özellikle entübe, sedatize veya sözel iletişim kuramayan **Yoğun Bakım Ünitesi** (YBÜ) hastalarında ağrıyı objektif olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş gözlemsel bir araçtır. Ölçek, hastanın davranışsal tepkilerini (yüz ifadesi, vücut hareketleri, kas gerginliği vb.) sistematik bir şekilde puanlayarak non-verbal hastaların ağrı düzeyini belirlemeyi hedefler. Türkçeye uyarlama çalışması Aktaş ve Karabulut (2017) tarafından yapılmış olup, Türkçe versiyonun güvenilirlik ve geçerlik özellikleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Yoğun bakım, ağrı değerlendirme, CPOT, uyarlama, **ağrı değerlendirme**, non-verbal hasta, kritik bakım, hemşirelik.

Yazarlar

Aktaş, Y. Y., Karabulut, N.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, **kritik bakım hastaları** arasında, özellikle sedasyon veya mekanik ventilasyon nedeniyle kendi ağrıları ifade edemeyen bireylerde, ağrının varlığını ve yoğunluğunu standart, güvenilir ve geçerli bir gözlem yoluyla tespit etmektir.

Ölçek, sağlık profesyonellerine, özellikle hemşirelere, hasta konforunu artırmak ve ağrı yönetimini optimize etmek için hızlı ve doğru kararlar almada yardımcı olacak objektif bir puanlama sistemi sunmaktadır. Bu adaptasyon çalışması, orijinal CPOT'nin kültürel ve dilsel uygunluğunu sağlayarak Türkiye'deki yoğun bakım ortamlarında kullanımını mümkün kılmıştır.

Yapı

Yoğun Bakım Hastasında Ağrı Değerlendirmesi Ölçeği (CPOT), ağrının dört temel davranışsal göstergesini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu davranışlar genellikle yüz ifadesi, vücut hareketleri, kas gerginliği ve mekanik ventilatör uyumu veya vokalizasyon (entübe olmayan hastalarda) kategorilerinde incelenir.

Her bir davranışsal göstergenin puanlanması, hastanın ağrıya tepkisinin şiddetini yansıtır. Ölçek, sözel raporlama yeteneği olmayan hastaların ağrı deneyimini dolaylı yoldan ölçerek,

a?r?y? soyut bir kavramdan gözlemlenebilir, somut bir yap?ya dönü?türür.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Akta? & Karabulut, 2017), ölçe?in kültürleraras? adaptasyon sürecinin ard?ndan psikometrik özelliklerinin incelenmesi hedeflenmi?tir. Ölçe?in **geçerlik** çal??malar? genellikle e?zamanl? geçerlik (Concurrent Validity) ve ay?rt edici geçerlik (Discriminant Validity) üzerine odaklan?r. Ay?rt edici geçerlik, ölçe?in a?r?l? durumlar ile a?r?s?z durumlar aras?ndaki davran??sal farklar? do?ru bir ?ekilde yakalama yetene?ini inceler.

Kaynak referansta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, yay?nlanan akademik makale, Türk popülasyonunda CPOT'nin geçerli bir araç oldu?unu destekleyen kan?tlar sunmaktadır. Bu durum, ölçe?in amaçlanan yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in tutarlıl??n? ve kararlıl??n? gösteren **güvenirlik** analizlerini içermi?tir. Yo?un bak?m ortam?nda gözlemsel ölçekler için en kritik güvenilirlik türleri, gözlemciler aras? güvenilirlik (Inter-Rater Reliability) ve iç tutarlıl?kt?r (Internal Consistency).

Orijinal CPOT literatüründe ve uyarlama makalesinde, farklı gözlemcilerin ayn? hastay? benzer ?ekilde puanlayabildi?ini gösteren yüksek gözlemciler aras? güvenilirlik katsay?lar? bildirilmi?tir. ?ç tutarlıl?k analizleri ise ölçek maddelerinin ayn? yap?y? (a?r?) ölçmede ne kadar uyumlu oldu?unu belirler.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??malar?nda genellikle do?rulatoryc? faktör analizi (DFA) kullanılır. Bu analiz, orijinal ölçe?in dört faktörlü yap?s?n?n (yüz, vücut, kas gerginli?i, ventilatör uyumu/vokalizasyon) Türkçe veri seti üzerinde de korunup korunmad??n? test etmeyi amaçlar.

CPOT'nin faktör yap?s?, a?r?n?n çok boyutlu davran??sal ifadesini yans?tt?? için, uyarlama çal??mas?nda bu yap?n?n Türk popülasyonunda da geçerli oldu?u varsay?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?ine önemli katkılar sa?lar.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) ve Gözlemsel Ölçek (Observational Scale)

Format: Davran??sal gözlem maddeleri 4 kategori alt?nda toplanm??t?r. Her madde 0'dan 2'ye kadar puanlan?r, toplam puan 0 ile 8 aras?nda de?i?ir. Yüksek puan, daha fazla a?r?y? gösterir.

Language Available: Türkçe, İngilizce (Orijinal)

Population Group: Yoğun Bakım Ünitesinde yatan yeti?kin hastalar.

Age Group: Yeti?kin

Population Details: Mekanik ventilatöre ba?lı olan veya sözel ifade yetene?i k?s?tlanm?? olan hastalar ba?ta olmak üzere tüm yoğun bakım hastalar?.

Test Methodology: Hem?ireler veya e?itimli sa?lık personeli taraf?ndan, hastan?n dinlenme durumunda ve a?r?lı bir prosedür s?ras?nda (örne?in, pozisyon de?i?tirme) davran??lar? gözlemlenerek puanlan?r.

Anahtar Kelimeler

Davran??sal gözlem, non-verbal, yoğun bakım hem?ireli?i, psikometri, **geçerlik, güvenirlik**, a?rı yönetimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: nezihek@mynet.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçe?in kullan?m? için orijinal geli?tiricilerin ve Türkçe adaptasyon yazarlar?n?n izinlerinin alınmas? önerilir.

Ücret: Ölçek genellikle akademik ve klinik amaçlar için ücretsiz olarak kullan?labılır, ancak ticari kullan?m veya büyük ölçekli ara?t?rmalar için izin gerekebilir.

Test Y?I?: Türkçe adaptasyonun yay?n y?I? 2017'dir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [the-critical-care-pain-observation-tool-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/the-critical-care-pain-observation-tool-toad.pdf)

Kaynaklar

Akta?, Y. Y., & Karabulut, N. (2017). A Turkish version of the Critical-Care Pain Observation Tool: Reliability and validity assessment. *Journal of PeriAnesthesia Nursing*, 32 (4), 341-351. DOI: 10.1016/j.jopan.2015.12.015

Yoğun Bakım Hastasında Ağrı Değerlendirmesi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğe ait maddeler, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler için Aktaş & Karabulut (2017) referansının incelenmesi gerekmektedir. Ancak, orijinal CPOT ölçeği (Critical-Care Pain Observation Tool) dört ana kategori içerir:

Yüz İfade (Facial Expression)

Vücut Hareketleri (Body Movements)

Kas Gerginliği (Muscle Tension)

Mekanik Ventilator Uyum/Vokalizasyon (Compliance with ventilator/Vocalization)

Her bir kategori, ağrı şiddetine göre 0 (ağrı yok) ile 2 (ağrının şiddetli varlığı) arasında puanlandırılır.

ARABPSYCHOLOGY.COM